

Åse Gruda Skards hundreårsjubileum

Inn i Åses stue

Linda Sandbæk

Harald Fagerheim Bugge

Tar du t-banen til Blindern og fortsetter oppover stien til Psykologisk institutt, vil du midtveis på sletta høre en karakteristisk bankelyd. Kreative ildsjeler lar ikke Åse Gruda Skards hundreårsdag forbigå i det stille, men bygger et helt hus til ære for jubilaranten.

Kreativ psykologi. Fra venstre: Kenneth Kristiansen, Anne Marthe Kaldestad, Marie Midtsund og Janne Merete Kvien.

Jeg har hørt rykter. Rykter om en nyetablert interesseorganisasjon som kaller seg Kreativ psykologi. En gruppe profesjonsstudenter som arbeider med kunnskapsformidling av psykologi, men som går nye veier. I anledning Psykologiens dag i Oslo den 17. november og Åse Gruda Skards hundreårsjubileum bygger de visstnok et hus inne på Psykologisk institutt. Med det gode, gamle visdomsordet: «Jeg tror det ikke før jeg får se det» i bakhodet dro jeg opp for å ta en kikk.

Kreativ psykologi

Blant et virvar av planker, tapet, stoff, gjenstander og møbler finner jeg fire hardt arbeidende psykologistudenter. Det hersker et system i rotet, får jeg vite: Om få uker skal det stå ferdig et lite

hus her, nærmere bestemt det typisk norske hjem som Åse Gruda Skard gikk inn i med sitt store engasjement på 70-tallet. Marie Midtsund, Janne Merethe Kvien, Anne Marthe Kaldestad og Ragnhild Klingenberg Stokke er fire av seks medlemmer i interesseorganisasjonen Kreativ psykologi. De tar seg en velfortjent kaffepause fra husbygging og har tid til en prat.

Kreativ psykologi ble født på en hyttetur i Numedalen for ett år siden. Seks profesjonsstudenter fant hverandre i savnet etter å gjøre noe annerledes med psykologifaget. Alle ønsket de å jobbe med psykologi på andre måter enn det studiet legger opp til. – Vi tror på formidling som et sentralt element i alt vitenskapelig arbeid. Hvis vi tør å tenke annerledes, tror vi det er mulig å nå ut til en større målgruppe enn det en tradisjonell formidling av kunnskap tillater, forteller Anne Marthe. – Vi vil utfordre de satte rammene i akademia, skyter Marie inn.

Typisk norsk hjem – før i tiden

Siden den gang har Kreativ psykologi blant annet arbeidet med et konsept for en dokumentarserie om sosialpsykologi. For tiden er det Åse Gruda Skards jubileum som er førsteprioritet. – Vi har lenge sittet sammen med drømmene og uendelig mange assosiasjoner, så fikk vi høre at Psykologiens dag skulle være en hyllest til Åse Gruda Skard, og at det var mulighet for å bidra med noe originalt, forteller Marie. – Vi har jobbet med film tidligere og var inne på den tanken, en film om Åse, men så har hun jo produsert så mye selv. Vi ville vise frem arbeidet hennes på en eller annen måte, fortsetter Ragnhild. Og da kom altså ideen med huset. Å vise frem Åses filmserie om Mathis i et hjem, slik det typisk så ut på syttitallet da serien gikk på NRK. Mathis kan sies å være en forløper til dagens «reality sjanger», vel å merke med et faglig fundament. Her møter vi vesle Mathis og familien hans i hverdagslivets gleder og sorger. Mellom innslagene får vi kommentarer og råd om barneoppdragelse på det som skjer fra Åse Gruda Skard og Magne Raundalen.

Utradisjonell foregangskvinne

Profesjonsstudentene har stor respekt for damen de nå bygger hus til. De forteller ivrig om arbeidet hennes: At Åse Gruda Skard så på barn som aktive deltakere med egne demokratiske rettigheter og argumenterte for deres rett til å bli hørt. Hennes engasjement medførte at barn for første gang fikk sitt eget radioprogram: Barnetimen. Hun var politisk engasjert og tok opp tabubelagte emner som seksualitet og reproduksjon. – Åse Gruda Skard var utradisjonell i sin formidling av psykologi, og hun nådde ut til folk. Hun er et ideal for oss i Kreativ psykologi fordi det er nettopp det vi også ønsker å gjøre, sier Ragnhild. Janne hiver seg utpå: – For psykologi er morsomt: Det handler om det menneskelige liv, så interessen er stor. Og da bør vi som jobber med faget, prøve å formidle dette til dem utenfor, slik Åse Gruda Skard gjorde.

Engasjementet er stort hos jentene, og det ene ordet tar det andre. – Man trenger ikke nødvendigvis å bruke det akademiske språket når man forsøker å formidle noe, vi akademikere kritiseres jo nettopp for det, å kamuflere det enkle i et vanskelig språk, sier Anne Marthe, og Marie fortsetter: – Men heller være bevisst på språk i en videre forstand; som å bygge et hus. Det er også kommunikasjon, det er i alle fall høyst menneskelig.

Reise tilbake i tid

De har jobbet med prosjektet i hele høst. Det har vært mye roting på loft og i kjeller etter 70-tallsperler, og det har vært noen praktiske utfordringer på veien. Det er ikke akkurat hverdagskost for psykologspirer å bygge et hus fra bunnen. – Heldigvis har vi hatt ett tett og nært samarbeid med kara på Maxbo, ler Janne. Nå gleder Kreativ psykologi seg til Psykologiens dag. De ser frem til å gi besøkende en opplevelse de forhåpentligvis ikke glemmer med det første. – Tanken er en reise tilbake i tid. En installasjon som er interaktiv, hvor publikum selv får delta i opplevelsen. Forestill deg en sen høstkveld, i en varm syttitalsstue der programmet til Åse surrer og går, beskriver Janne. – Og hvis du følger godt med, møter du kanskje noen som bodde i huset en gang, smiler Marie hemmelighetsfullt. Den som kommer, får se.